

Hur kan man genom vårdarbete som främjar rehabilitering påverka användningen av tjänster och kostnader?

RESULTAT

Enligt studier kan man genom vårdarbete som främjar rehabilitering uppnå kostnadsbesparingar i hemvården. Vårdarbete som främjar rehabilitering är kostnadseffektivt jämfört med vanlig vård. Kostnadsbesparingarna berodde på att kostnaderna för personlig vård och sjukhusvård minskade under uppföljningstiden.

- 1) Interventioner inom vårdarbete som främjar rehabilitering minskade användningen av hemvårdens tjänster enligt följande:
 - Antalet personer som behöver kontinuerlig hemvård minskade.
 - Längden på hemvårdsbesöken blev kortare och äldre klienter behövde mindre hemvårdsservice.
 - De totala kostnaderna för hemvården sjönk under en uppföljningstid på nio månader och två år.
 - Behovet av kontinuerlig individuell vård minskade under en uppföljning på tre månader och tolv månader.
 - Med vårdarbete som främjar rehabilitering uppnåddes i fråga om kostnader besparingar på 22 procent under det första året och 30 procent under det andra året.
 - Interventionerna inom vårdarbete som främjar rehabilitering minskade även
 - antalet jourbesök
 - oplanerad sjukhusvård
 - den totala volymen av sjukhusvård
- 2) Vårdarbete som främjar rehabilitering hade flera positiva effekter på klienterna inom hemvården, eftersom interventionerna stödde och förbättrade
 - funktionsförmågan i äldre personers nedre extremiteter
 - rörelseförmågan
 - förmågan att klara av dagliga aktiviteter
 - det psykiska välbefinnandet och livskvaliteten
 - möjligheten att bo hemma och självständigheten
- 3) Klienterna kan fortsätta att bo hemma och de har inte behövt flytta till serviceboende med heldygnssomsorg.

BAKGRUND

I Finland syns den åldrande befolkningen i antalet klienter inom äldreomsorgen och hemvården. Under 2018 hade äldreomsorgen enligt THL 93 000 klienter, varav 57 procent inom hemvården. Hemvårdens klienter har allt svagare hälsa och antalet personer som behöver mycket service ökar ständigt.¹ En tredjedel av äldreomsorgspersonalen arbetar inom hemvården. Allteftersom befolkningen åldras ökar behovet av social- och hälsovårdstjänster och de kostnader som dessa ger upphov till.² Ökningen av behovet av tjänster kan lindras genom att påverka de äldre personernas funktionsförmåga genom vårdarbete som främjar rehabilitering^{3,4}. Med vårdarbete som främjar rehabilitering avses vårdpersonalens verksamhet, vars syfte är att främja den äldre personens funktionsförmåga och stödja självständigheten. Funktionsförmågan understöds i de äldre personernas hem med rehabiliterande interventioner som ökar den fysiska aktiviteten och självständigheten. Forskningsresultat visar att med hemrehabiliteringsinterventioner blir besökstiden i hemmet kortare, användningen av tjänster minskar och kostnaderna reduceras jämfört med den grupp som fick vanlig vård.⁴

SAMMANFATTNING

Genom interventioner för vårdarbete som främjar rehabilitering kan man minska behovet och användningen av tjänster för äldre klienter inom hemvården samt uppnå betydande besparingar i fråga om social- och hälsovårdstjänsternas totala kostnader. Tack vare interventionerna förbättrades funktionsförmågan i de nedre extremiteterna hos äldre klienter i hemvården samt deras rörelseförmåga och självständighet, vilket minskar behovet av hemtjänster, jourbesök och sjukhusvård. I Finland behövs vetenskaplig forskning om vilken effekt interventioner inom vårdarbete som främjar rehabilitering av klienter inom hemvården har på användningen av tjänster och deras kostnader.

ANVÄNDBARHET I FINLAND

Resultaten kan tillämpas i Finland vid planering och utveckling av vårdarbete som främjar rehabilitering av äldre personer. Resultaten kan användas vid utvärdering av vilka effekter vårdarbete som främjar rehabilitering har på behovet av hemtjänster för äldre samt deras längd och mängd, antalet jourbesök samt kostnadsbesparingar inom social- och hälsovårdstjänsterna. Effekten av vårdarbete som främjar rehabilitering har undersökts lite i Finland. Evidenstipset lyfter fram behovet av vetenskaplig forskning om vilka effekter vårdarbete som främjar rehabilitering har.

MATERIAL OCH METODER

Evidenstipset utgår från en högklassig systematisk översikt som gavs ut 2017 och som undersökte vilka effekter interventioner inom vårdarbete som främjar rehabilitering har på äldre klienter och användningen av tjänster samt de kostnader som dessa ger upphov till*. I översikten ingick 15 artiklar om jämförande studier där sammanlagt 2 364 äldre personer deltog i interventionerna. Studierna hade genomförts i Danmark, Australien, England, Norge, Holland, Nya Zeeland och USA. Översiktens metodologiska genomförande beskrivs närmare i den ursprungliga publikationen*. Kvaliteten på översikten bedömdes enligt JBI:s kriterier för bedömning av systematiska översikter**.

FÖRFATTARE AV EVIDENSTIPS

Postdoc-forskare **Sinikka Lotvonen**, fd, HVD, GeroNursing Centre, Uleåborgs universitet

Avhandlingsforskare **Heidi Siira**, fd, HVM, universitetslektor, GeroNursing Centre, Uleåborgs universitet

Avhandlingsforskare **Kaisa-Mari Saarela**, fd, HVM, universitetslektor, GeroNursing Centre, Uleåborgs universitet

Forskare **Kristiina Heikkilä**, ssk, HVM, avhandlingsforskare, Hoitotyön tutkimussäätiö

Professor **Helvi Kyngäs**, HVD, chef för forskningsenheten, Uleåborgs universitet

Kontakter som gäller Evidenstips: jenni.konttila(at)hotus.fi

Hoitotyön tutkimussäätiö

DEN URSPRUNGLIGA PUBLIKATIONEN

***Sims-Gould J, Tong CE, Wallis-Mayer L, Ashe MC.** Reablement, reactivation, rehabilitation and restorative interventions with older adults in receipt of home care: a systematic review. JAMDA 2017;18: 653 – 663.

**Översiktens kvalitet: god (8/11), JBI: [Checklist for Systematic Reviews and Research Syntheses](#).

ANDRA ANVÄNDA KÄLLOR:

1. **Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.** Kolmasosa vanhuspalveluden henkilöstöstä työskentelee kotihoidossa: asiakkaista kotioidossa on yli puolet.2018 <https://thl.fi/fi/-/kolmasosa-vanhuspalvelujen-henkilostosta-tyoskentelee-kotihoidossa-asiakkaat-ovat-entista-huonokuntoisempia> (på finska)
2. **Terveyden ja hyvinvoinnin laitos:** Kahdeksan faktaa vanhuspalveluiden tilasta. 2019. <https://thl.fi/fi/-/8-faktaa-vanhuspalveluiden-tilasta> (på finska)
3. **Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus.** Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017-2019. Julkaisuja 2017:6. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-3960-8> (på finska)
4. **Lewin G, Allan J, Patterson C, Knuiman M, Boldy D, Hendrie D.** A comparison of the home-care and health service ad costs of older Australian randomized to receive a restorative or a conventional home-care service. Health and Social Care in the community 2014; 22(3), 328-336.